

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. O pravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kočmanovej hiši.

Po budgetnej debati.

— r. — Mej tem, ko smo predale svojega lista polnili s poročili o slavnostih ob priliki poroke v visokej carskej hiši, stali sta si v državnem zboru desnica in levica v hudem budgetnem boji nasproti. In kakor vsako leto videli smo prihajati na bojišče znane tiste ustavoverne viteze s kopjem ponošene logike in zavite v mehko železje vsakoletnih budgetnih fraz. Čuli smo zopet jedno tistih budgetnih debat, kakor jih levica vsako leto napravljala že po formularji; nikjer nove ideje, nikjer zelenega grmiča v peščeni pustinji!

Da so govorniki na levi bili letos še bolj fanatični kot vlani, je naravno, ker so se sedaj še bolj skrčili upi, da bi vlada grof Taaffejeva kmalu odstopiti morala. In ker ti gospodje v svoje začudenje opazujejo, da se sedaj rodovi avstrijski vladajo ravno tako dobro, če ne bolje, kot tedaj, ko so oni sami posedali po ministerskih foteljih, ker opazujejo, da ima poljski finančni minister pri svetovnem kapitalu ravno toliko, če ne več, zaupanja, kakor ga je užival ustavoverni finančni genij baron Depretis, zato se srde in togote, kakor tisti šolski dečki, ki se nad slabimi svojimi redi znosijo s tem, da razbijejo šolsko svojo tablico! In sedaj razsajajo po parlamentu ter groze s svojimi pestmi, ter se čudijo, da svet pri vsem tem ne pogine in da Avstrija sama ne razpade, kakor bi morala, ker nij na vladnem krmilu tistega nemškega vsemogočnega elementa.

Podučna pa je bila ta budgetna debata, ker nam je odkrila marsikatero temno zatišje v ustavovernih levičarskih dušah. Tu je nekega dne vstal neki češko-nemški poslanec Hall

wich, ter čutil v sebi potrebo, nekoliko nedolžne svoje kritike razliti nad ministersko klop, na katerej bi sam tako rad sedel.

In ker so tovariši pred njim, kar se tiče zabavijic, uže izpraznili bili cel leksikon, moral je napeti svoje možgano, da je povedal kaj novega. In dejal je z neprecenljivo mirnostjo, da so pod sedanjo vlado javne razmere uže take, da bode moral meč govoriti. In levica je ploskala, češ, pogledajte, v kakih nevarnostih da živimo!

Taki so ti ustavaki! Ker jim nij dano vladati, kakor bi radi, groze se in apelirajo! še celo na meč, ter risajo na steno krvave podobe o pretečej nemškej revoluciji! In to so tisti državniki, katerih takta in nadarjenosti nemški listi prehvaliti ne morejo!

Razumno je samo ob sebi, da nij prav nikake nevarnosti, če češko-nemški poslanec Hallwich napoveduje prihodnje nemške upore in nam preti, da bodo Nemci zopet dospeli do vladnega krmila, ako ne drugače, pa vsaj s pomočjo meča! To je vse prazna govornica, ali pomenljiva samo zategadelj, ker nam tako besedičenje jasno kaže, kaki kričači in brezmisleži da sedijo na levi v našem parlamentu, ter so veljavni udje tiste stranke, ki je toliko let vladala v Avstriji!

V burnem jezeru levičarskih fraz stala je vlada kakor trdna skala, ob katerej so se razbijali valovi razsujenega ustavoverstva.

Pri razgovoru o dispozicijskem fondu vstal je grof Taaffe in povedal, da njegovo ministerstvo sedaj na trdnjih nogah stoji, kakor prej kedaj! To je bila jedrnata in kratka obramba, a obsegala je vendar vse, kar je bilo potrebno odgovoriti nasproti ustavovernim navalom. Grof

Taaffejeva vlada je tedaj na trdnjih nogah, kot prej kedaj!

Spominamo se tu nehote epizode, ki se je vršila pri zadnji volitvi ljubljanskej za državni zbor. Tedaj je živel v Ljubljani velik gospod, in tudi v vladnej službi je bil. Z mlekom kmetske matere pil je v sé nemškega mišljenja navdušenje, in sedaj je Nemec, in nemško je izredil tudi svoje otroke.

Tedaj se je naš gospod necega jutra prebudil, in povedalo se mu je, da je mej nočjo v življenje stopilo ministerstvo Taaffejevo!

In v glavnem mestu naše kronovine vnel se je boj za sedež državnega poslanca. Nasproti sta si stala g. vitez Schneid in g. Dragotin Dežman.

Tiste dni pa je živel v Ljubljani tudi ponižen uradnik, podložnik omenjenemu visokemu gospodu. In vselej, kadar so bile volitve, obrnil je proseče svojo oko proti predstojniku, koga da naj voli? In tako je storil tudi tedaj. S potnim obrazom je stopil pred svojega zapovednika in prosil razjasnenja, kdo da je pravi vladni kandidat, ali vitez Schneid ali g. Dragotin Deschmann? Gospod predstojnik pa je dejal zaničljivo: „Das ist nur ein kurzer schwindel! Deschmann ist der eigentliche regierungskandidat!“

Radovedni smo, v kakem duševnem stenu da živi ta gospod sedaj, ko stoji vlada grof Taaffeja na trdnjih nogah, kot prej kedaj?

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 7. junija.

Državni zbor je z najvišjim sklepom odložen. To je naznanil grof Taaffe v zadnji seji gospodske zbornice soboto. Vsled tega ostane več jako važnih od zbornice po-

Listek.

Potovanje slovanskih narodov v Rim.

Češki list „Past. duch.“ piše o imenitnem romanji Slovanov, ki se ima v kratkem zgoditi, sledeče:

„Da se izgotové vsakojake potrebne priprave in slavnostni program, osnoval se je z vednostjo prečastitega knezonadškofa v Pragi slavnostni odbor, sestavljen iz 52 mož, večjidel imenitnih meščanov in posestnikov, katerim na čelu stoji vis. čest. g. Vaclav Štulc, proš na kr. kolegijatnem kapiteljnu Višegradskem, in čest. g. dr. Franc grof Schönborn, podvodja v knezonadškofovem semenišči. Agenturo je prevzel vis. čest. g. kanonik Mikol. Karlach.

Dotični odbor je izdal poseben poziv Čehom, Moravanom in Šlezakom, v katerem jih vabi ob tej priliki udeležiti se potovanja, in ta oklic je tudi Nj. prevzvišenost blagovolila odo-

biti. Vsled tega prihajajo uže obilni oglasi z različnih stranij, po katerih se more soditi, da bodo zastopani v omenjeni deputaciji vsi stanov; plemenitaši, duhovenstvo, pravniki, profesorji, trgovci, umetelniki in poljedelci. Oglašilo se je dozda več duhovnov, kakor lajkov. Deputacija češka poda Nj. svetosti prekrasno v latinskem in češkem jeziku spisano adreso, katero bode izdelal vis. čest. proš Štulc. Njen obseg priobčimo ob svojem času čitateljem svojim. Poleg adrese bo dala deputacija češka kovati posebne spominske svetinje, katere ponese v sveto mesto na grob apostolov slovanskih in jih bo ondi razdelila mej potnike v spomin na slavnost, ki jo bodo obhajali dne 5. julija. Sklenilo se je tudi pokloniti sv. Očetu dar v denarji v ta namen, da bi služil kot prinos Čehov za napravo altara sv. Cirila in Metoda, katerega mislijo sv. Oče Leon XIII. na lastne troške postaviti v baziliki sv. Klementa papeža in mučenika. Komaj se je dobro

raznesel glas o tej misli, kar so začeli prihajati z različnih stranij darovi predsedniku slavnostnega odbora in iz vsega se sme upati, da se bo nabrala dostojna svota. Potniki bodo opravili po ustanovljenem programu pobožnost za sv. leto v Rimu skupaj; zato se uže zdaj obravnava z nekaterimi možmi v Rimu, da bi odbor dobil v rečeni nameri zaželjene nasvete in ki bodo ondi vse tako uravnali, da bo deputacija češka smela uživati vse mogoče ugodnosti, ki se dajo potnikom, ki pridejo v obilnem številu ter da bo mogla čas, kar se bode tam mudila, prav praktično porabiti. Rada bi se tudi deputacija izprosila milost, da bi vsi udeleženci mogli prejeti sv. rešnje Telo iz rok sv. Očeta. Pri skupnih pobožnostih v cerkvah, kakor tudi sprevedih pele se bodo pesni: „Sv. Václave . . .“, „Hospodine pomiluj ny . . .“, „Sv. bratři ze Solunč“. Tudi bode v baziliki sv. Klementa potnikom češki pridigoval vis. čest. g. proš Štulc.

slancev sklenenih zakonov nerešenih do jeseni, ko se državni zbor zopet snide.

Naučno ministerstvo je izdalo ukaz do vseh deželnih šolskih svetovalec glede prenapolnjenja gimnazij in realk. V tem ukazu se pravi, da mladina iz vseh krogov preveč pritiska v srednje šole, in da iz dolžih in dražih študij potem nema primerne dobička. Iz tega pa izvira državnej upravi in naučnim oblastnjam dolžnost, delati zoper tako tendenco ljudstva, ki na eni strani kmetijstvu in obrtnstvu odteza najboljše moči, na drugi strani pa rodi le nerodoviten in nezadovoljen proletarijat takih „olikanih“, ki si nič ne prislužijo. To da se prikazuje tam najbolj, kjer je prebivalstvo gosto nasejano.

Gospodska zbornica mej drugim tudi ni rešila predlog o češkem vseučilišču. Obe predlogi o tej zadevi je gospodska zbornica odložila; o tem imajo „Politik“ in češki listi ta-le telegram z Dunaja: Glasovanje o dodatnem kreditu za češko vseučilišče je bil rezultat kompromisa sklenenega mej vlado in levico. Pred sejo soboto se je Taaffe posvetaval s Schmerlingom in ta je potem v gospodski zbornici v imeni levice izjavil, da vlada lahko, ne da bi trebalo zdaj sklepati o dodatnem kreditu, potrosi toliko in toliko novcev za češko vseučilišče, za vse potroške pa bode dobila indemnitet. Desnico je osupnil ta kompromis. Jeden del Poljakov je na prigovor Dunajevskega glasoval za kompromis, drugi del pod vodstvom kneza Sapije je obsedel.

Dunajski „ustavoverni“ listi naznanjajo, da bodo zdaj ustavoverci svoje delovanje preložili mej ljudstvo, samo, „da se nanje ne bo pozabilo.“ „Politični barometer kaže hudo vreme,“ pravi „D. Ztg.“

Magjare spet straši „panslavizem“ in jeze se, da ravno zdaj pred volitvami in sicer v takej podobi, kakor doslej nobenkrat še ne. Človeku se kar lasje ježe čitavšemu to-le grozno novico, katero pripoveduje „Pester Lloyd“: „Panslavistični agitatorji hodijo po severnih ogerskih komitatih ter razdeljujejo v slovanščino preložene „pamflete“ Istoczyjeve.“ Strab in groza! A kdo je ta Istoczy? Doslej je sedel v ogerskem državnem zboru in kot velik „prijatelj“ judom je lastnosti teh tudi zmirom povelečeval rekoč, da judje bode Ogorsko odrli ter izsesali. Zdaj pa — „panslavisti“ njegove govore razširjajo. — A če se stvar resno preudari, je to tako neumna in zlobna denunciacija peštanskega nemškega lista, ki se vredno uvršča mej druge, katere je doslej že produciral zoper Slované.

Vnanje države.

Iz Peterburga se javlja, da je vojni minister Miljutin odstavljen in tako tudi guverner Finlandije grof Adlerberg. Na prvega mesto je imenovan general Vanovski, na mesto drugega pa generalštabi šef Heyden.

Poroča se, da se vrše mej vlastimi dogovarjanja glede tega, ako bi knez bolgarski pustil svoj prestol. Baje da bode Evropa

Bolgarom prepustila, naj si po svojej volji izbero kneza. Kot naslednik nemškemu princu v Bolgariji imenuje se knez Dondukov-Korsakov, ustvaritelj bolgarske ustave.

Osman paša je poročal turškej vladi, da se Grkom ne bode moglo novo ozemlje mirnim potom odstopiti, ker se bodo Albanci in celo Grki sami temu ustavljali.

Nemški liberalci v rajhu, ki so se doslej zmirom sukali okolo Bismarka, meneč, da jim bo ta pomagal na konja, so zdaj razglasili neko „izjavo“, da nebejejo Bismarka nič več podpirati in da bodo odslej v opoziciji proti njemu. Bismarku so, kakor znano, naprednjaki že z davna napovedali boj.

Dopisi.

Iz Hirske Bistrice 27. maja. [Izv. dop.] Daé 21. in 22. maja so bili odborniki tržaškega mestnega zbora z načelnikom trgovinske in obrtnijske zbornice zopet tukaj zastonj odkupa vode Reke. V „Slovenskem Narodu“ je bila stvar letos že enkrat omenjena in povedano je bilo bistriškimi mlinarjem in tržaškim gospodom odbornikom, da se odkup in prodaja vode Reke ne bosta dala tako lahko izvesti, da se menda celó nikoli izvršila ne bosta. Bistriški mlinarji bi res radi vodo prodali, in Tržačanje bi jo tudi dobro plačali — ali tukaj vmes vzdiguje velika se stena, katere podreti ne bode mogoče.

Tukaj ima prvo besedo govoriti ljudstvo, ne samo prodajalci in kupovalci. Kajti tu ne gre samo za korist ali škodo nekaterih mlinarjev, ampak tu gre — to se sme trditi po vsej pravici — za življenje vsega ljudstva! Dajmo malo preračunati to stvar. Bistriške mlinarje, kakor sem rekel, mikajo tisočaki, katere bi dobili kot odškodnino za vodo, ki bi je potem več rabiti ne mogli. Ali vsak previdni gospodar, ki premisli in pretehta, kar dela, mi bode pritrdil, da tisočaki, katere bi Tržačanje plačali za vzeto vodo, niso v nikakej primeri s škodo, ki bi potem posestnike mlinov same, delavce, vzlasti pa ljudstvo zadela.

Res je, da s tisočaki bi se dalo ugodno in brez muke živeti, ali vprašanje je, koliko časa? Skušnja nas uči, da je redek gospodar, ki dobljeni denar v hranilnici naloži, ali kako drugače obrača, da mu ne izgine, temveč rabi ga, dokler ga je kaj, a potem prihajajo zanj časi revščine in pomanjkanja. Nič bolje ne bi se potem godilo niti našim mlinarjem; denar bi pošel brez vsake koristi, a kaj potlej? Lahko si je misliti, kaka silna revščina bi se vseila tam, kjer se zdaj vsaj pošteno živeti da. Koliko delavcev bi ostalo brez zaslužka

in brez kruha, katerega nam uže itak primanjkuje vsak dan bolj. Računi naj pa kdo kolikor hoče, priti mora sè svojim računom zmirom na to, da delo in trud sta in bosta vedno več vredna ko kapital, ker tudi kapital treba vedno združevati z delom vsaj v tolikej meri, da se ne zmanjša. Denar brez dela obdrži se k večjemu za en rod, drugi pa bi prišel na prazna tla in prepuščen bi bil največjej revščini, ker bi ne bilo ni denarja ni dela, kar se drugače niti v najslabših časih ne zgodi. Kolikor rodovitnih njiv, travnikov in pašnikov, leži ob vodi Reki od Bistrice do Škocijana, in to bi bilo za vselej uničeno, če se voda prodaja, ker ob času suše pri vodi ležeča zemljišča vendar toliko ne trpé kot druga od vode oddaljena; potem bi cela rodovitna dolina spremenila se v pravo peščeno puščavo.

Zatorej menim, da je reč vsega pomiselka vredna, in moram reči, da so bistriški mlinarji res čudni možje in še čudnejši gospodarji, ako ne prevdarijo tega, ampak za nekatere tisoči, katere bi izginile prej ali pozneje, sebe in poznejše rodove v gospodarski propad pehniti hočejo. Opomnim naj še, da se nam tudi tržaških mestnih gosp. odbornikov postopanje malo čudno zdi, ker bi vendar morali vedeti, da bistriški mlinarji niso edini gospodarji vode, temuč beseda gre sploh občinam, katerih se tiče ta zadeva. In tam je ljudstvo uže toliko zavedno, da bode znalo o pravem času braniti si svoje pravice. Gosp. župane v Trnovsko-Vremeskej dolini pa posebno opozorujem, da vedno pazijo in se, če bode treba, oglase na kompetentnem mestu.

Iz Cola nad Vipavo, 1. junija. [Izv. dop.] V št. 120. „Slovenskega Naroda“ v dopisu iz Cola od 20. m. m. nekaj pogrešamo zaradi volitve tukajšnjega župana. Bodi povedano, da se je tudi novi enoglasno izvoljeni župan Mihael Puc volitvi odpovedal, in to ravno iz tistih uzrokov, kakor prejšnji vrli župan. In kakor stvar stoji, je skoraj gotovo, da se bode odpovedal še tretji in mogoče da še četrti novoizvoljenec. Temu se ne bode čudil čisto nič, kdor dobro pozna naše občinske razmere, ki naj pa — za zdaj pred svetom ostanejo še tajne.

Iz Idrije 25. maja. [Izv. dop.] Od vseh krajev naše lepe in habsburškej kroni vedno zvesto udane slovenske domovine se bere, kako slovesno in z otročjo udanostjo se je povsod obhajal slavnostni dan poroke cesarjeviča Rudolfa. Naše mesto nij bilo mej zadnjimi. Iz mestne blagajnice se je darovalo 100 gld.,

Tedaj ne le, da bi deputacija češko-moravsko-šleska, kolikor je mogoče skupaj se odpravila na grob sv. Cirila, temuč da bi tudi menj premožni imeli priložnost udeležiti se te slovesnosti, je slavnostni odbor v dogovoru z vodstvom železnic, da bi dosegel kolikor se dá nizke cene za vožnjo. Do sedaj je le toliko gotovo, da je južna železnica pripravljena spraviti potnika v Rim in zopet nazaj v domovino za 60 gld. Odbor meni, da bi šli potniki na Trst in na ladiji čez morje do Ankone. Pot nazaj bode vsakemu prosta in vožnji listki bode imeli veljavo trideset dnij. V Rimu bi se rada deputacija češka zadrževala samo osem dnij. Za vso pot bode izbran vešč aranžer in tolmač. Najpozneje se potniki češki na pot odpravijo na večer praznika sv. apostolov Petra in Pavla.

Lastnik Cirilo-Metodske knjigotiskarne v Pragi bode preskrbel prekrasno poliglotno izdanje znamenite okrožnice „Grande Munus“ in

sicer v latinskem jeziku in ob enem v vseh slovanskih narečjih. Prvi eksemplar, okusno vezan, poda on mej potniki sv. Očetu.

Enaki odbori so se osnovali pri naših bratih Hrvatih, Poljaki in Slovencih. Hrvatsko adresno izdeluje kanonik dr. Rački, ki je ob enem predsednik odboru. Zastopniki vseh slovanskih narodov se bodo tedaj v prav obilnem številu sešli v Rimu pri prvi občnej slavnosti apostolov ss. Cirila in Metoda.

Prečestiti metropolit gališki Sembratovič je izdal 14. maja t. l. pastirski list, v katerem pravi, da pojde v Rim, ter da pričakuje, da se mu v Lvovu v dan 26. junija pridružijo duhovni in neduhovni, da se Nj. svetosti zahvalijo za encikliko „Grande Munus“. Zraven naroča duhovenstvu, da naj ob času, ko se bo on mudil v Rimu, v čast ss. Cirilu in Metodu obhaja na najslavnejši način. Tudi Nj. em. kardinal Mihajlovič je izdal pastirski list, v ka-

terem hvali potovanje in odreduje, kako da naj duhovni pastirji dan 5. julija slavé v cerkvi z razlaganjem okrožnice „Grande Munus“ in slovesno sv. mašo. Počič je izdal pesen za potnike. Kot naslednik ss. Cirila in Metoda se iz Brna odpravi v Rim gotovo tudi kanonik Šudria. Poljski list „Czas“ je prinesel ón dan uvodni članek, v katerem spodbuja Poljake k potovanju, češ, da naj se nikar ne dajo osramotiti od Rusinov. V Zadru se je sestavil poseben odbor, za katerega se zelo zanima škof v Splitu, ki dela na to, da bi se olajšala pot v Rim. On sam pojde tja. Tako je slišati tudi o drugih dalmatinskih škofih, da pojdejo.

Nj. eksc. škof Djakovski Jurij Strossmayer se poda v Rim uže 15. junija, da se tam vse potrebno dogovori in uravna za dostojno obhajanje slavnosti. Zdaj uže delajo v ustavu sv. Jeronima trije kanoniki priprave za sprejem in drugo, česar bode Hrvatom treba.

To bode slavna božja pot, na katerej bode

kateri znesek je bil v dan poroke mej 100 mestnih revežev razdeljen in k temu je še 15 gl. dodala naša čitalnica kot čisti dohodek v nedeljo 8. t. m. napravljene slavnostne besede v g. Tujčevij pivarni. Program te besede se je izpeljal skozi in skozi izvrstno; čestitati moramo vrlim sodelovalcem, na katere sme ponosna biti naša čitalnica.

V dan 9. maja se je jelo mesto kinčati z mlaji in zastavami, mej katerimi je bila velika večina narodnih. Zvečer je bila razsvetljava, a se žalostnim srcem smo videli, da ljudska šola, najlepše poslopje našega mesta, je bila temna. Ako slavna rudniška direkcija nij mogla zato skrbeti, naj bi bil pa g. šolski vodja otrokom rekel in gotovo bi skoraj sleherni bil v ta namen rad prinesel par krajcarjev; tako bi bilo lahko brez vseh posebnih troškov tudi to krasno poslopje, katero je v resnici kinč našega mesta, lepo ali vsaj drugim privatnim hišam enako razsvetljeno, in učenci bi bili gotovo silno veseli in ponosni, da so sami razsvetlili šolo. Še bolj čudno je bilo pa videti temna okna c. kr. sodnije v gradu in okna tukajšnjega kazina, kateri brezplačno stanuje v cesarskem poslopji. Mej razsvetljavo je rudniška godba svirala okolo mesta, spremljana od brezštevilnega ljudstva. Tako je tudi godba uže zjutraj 10. maja nam z veselo budnico oznanjala patrijotični praznik. Slovesne svete maše so se udeležili vsi takajšnji uradi, veteranci, šolska mladina in velika množica vernega ljudstva. Po maši se je v šoli vršila slovesnost s petjem, govorom in dvema deklamacijama, vse pol slovensko in pol nemško. Mej pridne učence se je razdelilo 200 Tomšičevih knjižic „Cesarjevič Rudolf, nastolnik avstrijski“, katere je podaril tukajšnji trgovec in prijatelj slovenske mladine g. Val. Treven.

Trgovci imeli so ta dan svoje štacune poštene zaprte, c. kr. rudarji so lepo praznovali, samo oni delavci, kateri spadajo pod g. Onderke komando, nijso bili prosti dela!

Veteranci naredili so združeni s čitalničnimi družabniki in pevci popoldne izlet v prijazni Ljubeveč, kjer se po dolgoletnem prestanku na občno veselje zopet toči pošteno vince.

Iz Središča 20. maja. [Izv. dop.] Kakor povsod, kjer razprostira avstrijski orel svoja krila, obhajali smo tudi pri nas svečano poroko cesarjeviča Rudolfa. Zvečer 9. t. m. svirala je godba po trgu; pred godbo svetili so lampijoni v slovenskih barvah. Razsvetljava po trgu bila je sijajna. Posebno okusni tran-

slavila vera in vzajemnost slovanska najlepši triumf!

V Rimu samem delajo se velike in lepe priprave slovanskih rodov. Kako v resnici veličasten bode prizor, ko bode stalo Slovanstvo jedno pred sv. Očetom svojim, kateremu se bode zahvaljevalo za njegovo ljubezen!

Ko je sv. Oče zvedel, da namerava priti 5. julija veliko popotnikov iz katoliško-slovanskih zemljá v Rim, naročil je Nj. em. kardinalu Ledohovskemu, da naj poskrbi za slavnostno sprejem popotnikov slovanskih. Po izjavi preč. g. kardinala se je osnoval tudi tam poseben odbor, ki obstoji iz članov: O' Callaghan, prijor sv. Klementa, kjer se bode vršila slavnost; mons. Toroni, ravnatelj rusko-kat. semenišču; dr. Przewlocki, predstojnik poljske cerkve sv. Klavdija; dr. J. Crnčić kanonik sv. Jeronima in slednjič markiz di Baviera, urednik listu „Osservatore Romano“. Odbor skrbi za stanovanja in sploh za vse, kar bode treba uravnati za popotnike slovanske v Rimu. Sv. Oče želi,

sparenti bili so v župniji, pri g. Čagranu, v šoli, na rotovži, pri g. Dogši, Čuleku in Grilci. Na starem „Gradišči“ gorel je velikansk kres. Vtorek je bila slovesna maša. Uže od daleč videli sta se veliki zastavi, ki sta vihrali raz zvonika. Pri vходу v cerkev stala sta slavo-loka, katera je krasno napravil g. Čagran. Na vsakem je bila na sredi cesarska in na vsakem kraji slovenska zastava. Pod zastavami je bil cesarski orel, avstrijski in belgijski grb; nižje še 6 grbov. Po maši vsadila je šolska mladina mej petjem in sviranjem godbe lipo. Od tod je šla se zastavami na „Gradišče“, kjer je g. učitelj Štrenkelj govoril slavnostni govor. Za govorom je sledila deklamacija, petje in godba, potem zabava pod milim nebom. Ob jednom so šolarje pogostili.

Popoldne je bil slovesen obed pri g. županu Čuleku. Po zdravicah zaročencema, cesarju in cesarici, je napil g. Čagran slovenskemu narodu, omenjal njegovo udanost in zvestobo do cesarske rodovine in povdarjal, da slovenskemu narodu nijso besede „hrast se omaja in hrib, zvestoba Slovincu ne gane“, nigdar bile puhla fraze. Ali nij slovenski narod razen Hrvatov, skoraj jedini, kateri nij nigdar orožja vzdignil proti vladarjem iz habsburške rodovine? Bog daj, je dejal govornik, da bi se najvišjem mestu to priznalo, ter tudi našemu narodu dale njegove pravice! —

Tako se je vrstila napitnica za napitnico, radost in veselje trajalo je pozno v noč, dokler so se gostje razšli prav zadovoljaj.

Iz kmetijske podružnice novomeške.

Pri kmetijski podružnici novomeškej ustanovil se je 2. rožnika l. l. poseben odsek za ubranitev vsakovrstnih trtnih boleznij, zlasti pa onih, ki jih učiniti more trtna uš.

Udje odseka so gospodje: Anton Ogulin kot predsednik, Anton Derganec, Franjo Kastelic stareji.

Odsek je poseben oddelek kmetijske podružnice novomeške; on mora o svojem delovanju kmetijski podružnici poročati perijodično enkrat na mesec od prvega maja do zadnjega oktobra, o posebnih slučajih pa izvenredno; sicer deluje samostojno v svojem delokrogu; na zvunaj zastopa ga njegov predsednik.

Odseka poglobitni nalog je ta, da ubrani vinske trte vsakovrstnih trtnih boleznij, zlasti pa mora paziti na to, da se ne zatrosi v naše vinograde trtna uš; podučevati mu je posestniki vinogradov o tem, kako se spoznajo trtne

da bi se cela slavnost obhajala v cerkvi sv. Klementa in sicer tri dni, 3. 4. in 5. julija, zjutraj bode najprej sv. maša po obredu latinskem in potem v staroslovenskem jeziku. Popoldne bode imel panegyrik (slavnostni govor), kakor se je želelo na višjem mestu, škof Strossmayer v hrvatskem jeziku. Dne 5. julija bode blagoslovljen vogelni kamen kapele, katero misli sezidati sv. Oče v čast slovanskima apostoloma Cirilu in Metodu. Ta dan bodo tudi popotniki sprejeti od sv. Očeta v slovesnej avdienciji in oddal bode pri tej priložnosti vsak narod zase slavnostno adresno. Tudi je bila izražena s kompetentnega mesta želja, da bi bila podana pri tej priliki jedna skupna adresa vseh slovanskih narodov v staroslovenskem jeziku, katero ima izročiti škof Strossmayer.

Dal Bog, da bi na priprošnje sv. Cirila in Metoda bila ta pot vsem sinovom Slave k oživiljenju prave vere in k njih zjedinjenju pod pastirsko palico preslavnega namestnika Kristovega, Leona XIII.“

bolezni sploh, kako po trtni uši pokončane trte in kako je mogoče temu mrčesu v okom priti.

Odsek začel je svoje delovanje prve dni tega meseca.

V Novem mestu, 5. junija 1881.

Dr. Albin Poznik, Anton Derganec, načelnik podružnice. tajnik.

Domače stvari.

— (Jurčičev oča †.) V dan 4. t. m. je na Muljavi umrl 81letni Marko Jurčič, prerano umrlega našega Jurčiča oča. K smrti mu je kolikor toliko pripomogla velika žalost za sinom. Lehka mu zemljica!

— (Sokolovski jour fix) na binkoštno nedeljo se nij posebno obnesel. Občinstvo, tako presrečno povabljen, je od vseh strani vrelo k „Zelenemu hribu“, pa se je večinoma iznenadejano moralo vrniti domov, ker gostilničar nij čisto ničesa pripravil. Nij bilo ni miz ni stolov, še celo piva je neki zmanjkalo. Te lovadba je bila izvrstna, isto tako petje, glasba je pa silno spominjala na — cirkus; k sreči so možje kmalu pobrali šila in kopita i. e. svoje instrumente, in jo popihali drngam. O umiteljnem ognju je bilo nekaj slišati, videti pa nič, ker se je zažigal, ko je bil še dan!

— (Duhovenska prememba.) Ljubljanskega korarja g. Friderika viteza Premersteina je presvitli cesar imenoval „neresidencijalnim“ kanonikom nadškof. metropolitanskega kapitola v Olomuci. Kanonik te vrste nij da bi moral živeti v tem mestu, nego stanuje, kjer hoče. Dohodki plemenitaških kanonikov olomuških so izredno veliki, pa različni; posebno obilni so tistim, ki so nameščeni v Olomuci.

— (Preširnov součenec †.) Včeraj so pri Ljubljanskem sv. Krištofu izročili materi zemlji 78 letnega starčka upokojenega svetovalca deželne sodnije g. Josipa Pillerja; onega, ki ga je g. prof. T. Zupan v „Ljublj. Zvona“ majnikovem zvezku navajal mej še živimi Preširnovimi součenci. Nij nam znano, da bi ta čas vsaj izmed odličnih pesnikovih sošolcev živel še kdo, razen g. kanonika dekana Grabrijana in g. prošta viteza Vilfana, katera naj — častiti priči preteklih dni — še dolgo bivata mej nami!

— (Po krškej fari) močno razsajata mej otroki in mladimi ljudmi škarlatinka in vratinka t. j. menda difteritis. Otrok je uže več pomrlo. Tako nam pišejo s Krke.

— (Popravek.) V dopis „S Primorskega“ v 127 št. „Slovenskega Naroda“ vrnilo se je nekaj tiskovnih pomot. Naj popravimo samo to, da se mora tam glasiti, da je bil pokojni Mugnone „glasbeno najizobraženejši“ človek v Gorici.

Razne vesti.

* († Fml. Franc baron Uchatius.) Izvajnik tvarine, iz katere se delajo avstrijski kanoni, se je 4. t. m. na Dunaji v svojej sobi ustrelil. Tistega dne je bil dve uri v vojnem ministerstvu ter je prišel ob dveh popoldne domov. Ob treh stopi sluga v njegovo sobo ter najde svojega gospoda mrtvega na tleh, poleg njega revolver. V srce se je ustrelil. Zakaj si je sam končal življenje, doslej nij še znano; pokojni nij zapustil nobenega pisma.

* (Svojeglaven samomorilec.) Dne 2. t. m. se je v deželno-brambovske kosarne prvem nadstropji v Dunajskem Novem mestu ustrelil neki deželni brambovec. Dva vojaka sta čula strel in takoj šla gledat, kaj da je. Našla sta vojaka s prestreljeno glavo. Misleča, da je mrtev, zakleneta duri in gresta stvar naznanit. Ko pa prideta na dvorišče, slišita

krik, da je neki vojak skočil iz prvega nadstropja na tla. Bil je to isti vojak, ki se je bil preje ustrelil. Prenesli so ga v bolnico in tam so opazili, da se je mož skušal tudi — zaklati, imel je globoko rano na desni strani.

Tujci.

5. junija:

Pri **Stolu**: Prukner, Bauer iz Zagreba. — Melichar iz Praga. — Fatour iz Broda. — Jaschi iz Pole. — Zura iz Novega mesta.

Pri **stališčih**: Orešnik, Auner z Dunaja. — Gamišeg iz Zagreba. — Moschek iz Gradca. — Globočnik iz Železnikov.

Pri **avstrijskem cesarji**: Fischer iz Beljaka. — Janežič z Dunaja.

Dunajska borza 7. junija

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	76 gld.	75	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	77	35	"
Zlata renta . . .	94	60	"
1860 drž. posojilo . . .	133	"	"
Akije narodne banke . . .	835	"	"
Kreditne akcije . . .	355	80	"
London . . .	116	65	"
Srebro . . .	—	—	"
Napol. . .	9	29 1/2	"
C. kr. cekini . . .	5	53	"
Državne marke . . .	56	95	"

Pokrita kočija

za jednega, če se hoče tudi za dva konja, še skoraj nova, se prodá. Kje? pove iz prijaznosti opravištvu „Slovenskega Naroda“.

(328—2)

NAJBOLJŠI
PAPIR ZA CIGARETE
JE
LE HOUBLON
FRANZOSKI IZDELEK.
!! SVARI SE !!
PRED PONAREJEVANJEM.

Ta papir je pravi samo tedaj, ako ima vsak list znamenje **LE HOUBLON** in vsak karton spodaj stoječe varstveno znamenje in signaturo.

Cawley Henry
Proprietar du Brevet.
CAWLEY et HENRY, jedini fabrikantje PARIS.

(153—5)

Potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, da je naša preljubljena soproga, oziroma mati, gospa

Katarina Šabec,

bivša vdova Jenko, roj. Jelovšek,

denes ob 7. uri zjutraj v 66. letu svoje starosti, previdena se sv. zakramenti za umirajoče, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage napozabljene je bil v torek 7. t. m. ob 8. uri zjutraj na pokopališču v Trnovem.

Sv. maše zadušnice brale se bodo v farnej cerkvi v Trnovem.

Predrago ranjko priporočamo vsem v blag spomin.

Trnovo, dne 5. junija 1881.

Anton Šabec,
soprog.

Škender, Makso, Slavoj Jenko,
Anton Šabec,
sinovi.

Josipina Jenko, Sofija Šabec, rojena
Jenko, Pavliua Jenko,
hčere.

(330)

V službo sprejme podpisani pod ugodnimi pogoji takoj v prodaji špecerijskega blaga in deželnih pridelkov izurjenega, uže bolj priletnega

trgovskega pomočnika,

oziroma

poslovodjo,

kateri pa mora biti zmožen v slovenskem in nemškem jeziku dopisovati ter pri nastopu službe kavejjo od 100 do 150 gld. položiti.

V Postojni, dne 4. junija 1881.

Andrej Ditrich,

trgovec in posestnik.

(331—1)

Št. 8271.

(321—3)

Košnja v najem!

Četrtek 9. junija t. l. ob 9. uri dopoldne se bo košnja mestnih senošetij v Lattermanovem drevoredu kosoma v najem dala.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 2. junija 1881.

Župan: Laschan.

Prodaja košnje.

Sv. Vida dan 15. junija prodajala se bode košnja **Rodetovega travnika „Mesarica“** v Trnovem od 8. ure zjutraj, po oddelkih in za gotovo plačo.

(327—2)

Marija Dogan.

OGLAS!

OGLAS!

Da bode našim prečestitim naročnikom v Avstro-Ogerskeji bolj priročno, osnovali smo s 1. majem 1881 pod firmo

VOGEL & Co.,

Wien, II., Untere Augartenstrasse 33,

podružnico, kjer so razstavljeni za prodaj naši

lokomobili, mlatilnice

in vse drugo kmetijsko orodje,

ter prosimo p. n. kupujoče občinstvo, naj se tja obrne, kadar kaj potrebuje.

Zmožnost konkurirati — ne samo kar se tiče **tehnike in moči**, ampak tudi **solidnega dela** ob porabi **najboljše tvarine** in kar se tiče **prilicno manjše cene** — to so **najboljše prednosti naših izdelkov.**

Natančneje prinašajo **naši ceniki s podobami**, katere pošiljamo na željo **zastonj in franko.** Dunaj, dne 1. maja 1881.

VOGEL & Co.,

fabrika za stroje, livarna z železom in izdelovatelj kotlov
v Neusellerhausen-Leipzig.

(324—2)

Trboveljska družba za premogokop.

Upravni odbor naznanja, da je izročen gospodu

Viljemu Schifferju v Ljubljani

zastop družbe za Kranjsko

za **premog in cement** ter se gospodje kupci prijazno naprosijo, da svoja naročila

za premogokope Trbovlje, Zagorje in Hrastnik

oddajejo omenjenemu gospodu.

(323—2)